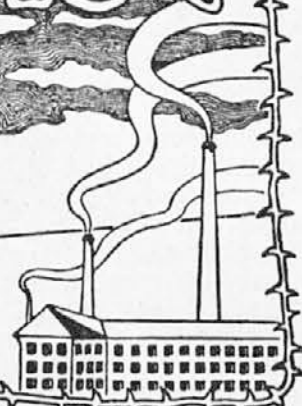

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak
petek.

Uredništvo in
upravnštvo v
Kopitarjevih ulicah
št. 2.

Na očinina znaša:
celoletna . . . K 3.—
poluletna . . . „ 1.50
četrtletna . . . „ 0.75
Posam. šte. „ 0.10

Štev. 21.

V LJUBLJANI, dne 24. aprila 1908.

Leto III.

TELOVADNI ODSEK S. K. S. Z. V LJUBLJANI

vabi kll. javni telovadbi, ki jo priredi s sodelovanjem nekaterih članov drugih odsekov v nedeljo, dne 3. maja 1908, v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani.

Sporred: 1. Rajalni nastop. 2. Proste vaje. 3. Nastop naraščaja. 4. Orodna telovadba: a) naraščaja; b) članov; c) vaditeljskega zbora ljubljanskega odseka. 5. Alegorična skupina. 6. Rajalni odhod.

Začetek točno ob 5. uri popoldne. — Pri javni telovadbi sodeluje c. kr. vojaška godba 27. pešpolka kralja Belgijcev. — Vstopnina: Sedeži na galeriji nad vhodom in odrom po 2 K; sedeži ob straneh galerije po 1 K; stojišča na galerijah in v dvorani po 60 vin.

Zvečer ob 8. uri v veliki dvorani komerz. Pri komerzu sodelujejo iz prijaznosti pevski zbor S. K. S. Z., pevsko društvo »Ljubljana« ter vojaška godba. — Vstopnina h komerzu 40 vin.

Dijak in delavec.

Splošna želja med našim delavstvom je od nekdanj, da pride dijak-akademik medenj, da se za njegove težnje zanima, ga izobrazuje in se postavi med njega prve sobojevnike. Hvala Bogu, da je socialnopolitično delo našlo med na-

šimi akademiki vedno marljivih rok in vnetih src. Povdarjati pa moramo — mislimo, da nobenemu v zamero — da je svojčas bil ta stik med dijaštvom in delavstvom tesnejši, navdušenje večje. Nekdanje delavsko glasilo »Glasnik« je imelo med dijaštvom celo urednikov, omenimo naj le dr. Dolšaka. V svojih početkih se je Slovenska dijaška zveza zavzela z osobito gorečnostjo ravno delavcev. V prvi vrsti stojijo tu tovariši Puntar, Rožič, dr. Brejc, dr. Remec, dr. Dermastia, profesor Jarc, Češnik, Kovač, Dolenc, Merala, dr. Pavletič, dr. Zajc, Kralj, Kremžar in drugi.

Ljudsko izobraževavno delo je ravno zdaj pereče. Omenjamo samo K. Jentschov članek v 20. številki letošnje »Zukunft«, kjer je podrobno opisano, kako je dijaštvo na Angleškem in Danskem izvedlo obširno organizacijo za priredbo takozvanih delavskih večerov in kurzov. Tudi v Nemčiji se je to gibanje v zadnjih letih močno razrastlo, ne samo med katoliškimi, temveč tudi med protestantovskimi dijaki. V Charlottenburgu so akademiki-tehniki osnovali pravo šolo za delavce, kjer jih poučujejo v najelementarnejših vedah — geografiji, zgodovini, narodnem gospodarstvu itd.

Značilen se nam v tem oziru zdi članek tovariša Puntarja v zadnji »Zori«. Pisan je iz resnične potrebe. Ne dvomimo, da bo našel mogočnega odmeva! Puntar izvaja med drugim:

»Tožili smo že, da delo S. D. Z. ni dovolj uravnano, da pomanjkuje pravega organizovanega dela. Ako bi imela S. D. Z. do srede junija zagotovljenih vsaj deset dobro pripravljenih predavanj, bi jih potem prav lahko spravila v obliko cikla. Mislim, da bi se dal o počitnicah že s tem številom otvoriti »tekoči tečaj«, ako bi v gotovem redu na istih krajih drug za drugim predavali člani »Zveze«. Najprej bi začel tisti, ki je prvi določen, za njim drugi, za tem tretji itd. Z malim presledkom bi pričeli drugje z isto stvarino v isti vrsti. Tako bi bil izveden že v dveh krajih omenjeni »tekoči tečaj«. Ako bi pozneje pričeli kje drugje, bi nastal tretji tečaj. Ako bi se priglasilo petnajst predavateljev, bi bilo mogoče predavanje tako urediti in razvrstiti, da bi tri serije po pet predavateljev s tremi nastopi dale devet tečajev ali 45 predavanj.

Čim več predavateljev, tem več tečajev bi bilo mogoče oživiti. Ako bi se d

v delavski mladinski organizaciji in stika z njo! »Prvaštva« ne poznamo, prvaštvo naj bo zgolj v delu in medsebojnem tekmovanju za kulturni in gmetni napredek najširših ljudskih slojev! V tem znamenju naprej! F. T.

Tobačno delavstvo.

Zadoščenje našemu odgovornemu uredniku!

Gotovo je še vsem v spominu izid tožbe, ki jo je vložil naš odgovorni urednik proti občinskemu tajniku Juliju Novaku v Idriji zaradi razžaljenja časti. Julij Novak je namreč 28. apr. 1907 na javnem shodu očital našemu odgovornemu uredniku, da je takrat, ko sta imela Gostinčar in dr. Krek ključke blagajne »Slov. stavbinskega delavskega društva« v rokah, zmanjkalo iz blagajne 3000 gld. Na tožbo državnega poslanca Gostinčarja je c. kr. okrajno sodišče v Idriji, sodil je adjunkt Potočnik, Julija Novaka obtožbe oprostilo in je tudi potrdilo to oprostilno razsodbo ljubljansko deželno sodišče. Takoj takrat smo naglašali, da za tako razsodbo niso bili merodajni stvarni in pravni razlogi.

To naše mnenje je zdaj potrdilo vrhovno kasacijsko sodišče. Z razsodbo od 24. sušca 1908 je namreč izpoznalo za pravo,

da je c. kr. okrajno sodišče v Idriji kakor tudi c. kr. deželno kot izklicno sodišče v Ljubljani s svojo sodbo, s katero je Julija Novaka obtožbe oprostilo, kršilo postavbo.

Zdaj naj se primejo za nosove tisti liberalni in socialno-demokratski Gostinčarjevi prijatelji, ki so cele kolone osobito v »Tobačnem delavcu« pisali proti Gostinčarju.

Govorilo je najvišje sodišče. Častitamo našemu odgovornemu uredniku, da je ugnal v kozji rog škodoželjne lažnjivce in lažnjivke, ki so mu hoteli vzeti njegovo dobro ime!

Smejamo se pa tisti »Narodovi« groznji, da hoče nadaljevati »famozna« odkritja. Pustoslemšek naj le nabira čenče. A mož s svojo debelo, domišljavo, razirano butico naj pazi, da ne dobi tistih klofut, ki jih je že zdavnaj zaslužil triglavanski zastavoljub in prijatelj nožev pri spodnještajerskem sodišču. Kaj ne, Rasto, da se razumeva! Če dobe pa kaj neprijetnih migljejev dr. Tavčar, Miroslav Malovrh, Beck in Rode, naj se le zahvalijo že naprej čenčoljubu Rastu. Da pa dobi primeren del tudi »informatorka«, je samoobsebi umevno.

Rudar.

Zagorje ob Savi. Kako skrbni so naši socialni demokratje. Zopet so dobili od rudniške gosposke zagotovilo, da bomo prvega majnika prosti. Njihovi pristaši dobro vedo, kako je treba te rdečkarje prositi, če se posamezniku godi kaka krivica in bi ga bilo treba zastopati. Zdaj pa, ko se gre za socialnodemokratski praznik, pa ne da bi katerega vprašali, so se šli pokloniti in izraziti svojo srčno željo. Da jim je pa gladkejšo slo, obljubili so, da hočejo zato na velikonočni ponedeljek delati, da bodo prvega majnika prosti. Tako skušajo odvrniti ljudi od cerkve pa jih prisiliti, da bi častili malika Čobala. Seveda, obljubovali so ravno tako, ne da bi katerega vprašali. Ali tukaj se je lahko g. Pič prepričal, kako misli večina zagorskih delavcev. Dne 18. aprila razglasilo se je v shod-

liki slo. Ko pa preiskuje tla pod posteljo, najde zlato, z dragimi kamni obloženo zapestnico in jo pokaže gospej Drive, ki napeto gleda, kar dela policajka.

»To je zapestnica gospodične Moulton,« zakliče gospodinja začudeno. »Kako je prišla pod posteljo?«

»To je čisto priprosto in dokazuje, da so moja domnevanja pravilna, ker sklepam, da se je tat skril pod posteljo, pri tem pa je izgubil zapestnico.«

Ethel King nadaljuje svoje zasledovanje. Na stopnjicah v tretje nadstropje, kjer so našli nezavestno in težko ranjeno služkinjo, ni sledov, iz katerih bi se dalo kaj sklepati in zato se poda v podstrežje.

Na prvi pogled opazi, da se poznajo v prahu na deskah sledovi in hitro vpraša gospodinjino:

»Ali vaši posli pogosto sem gori zahajajo?«
(Dalje.)

nici, da se velikonočni ponedeljek dela po navadi zato, da bodo prvega majnika prosti. Delavci so eden za drugim jemali dopust. Vse deli so se velikonočnih praznikov, katere, kakor so menili, podaljšali so si sami za eden dan z dopustom. Ali kako

Šuklje pozivlja vse občine, naj ukrenejo, kako bi najprimerneje obhajale šestdesetletnico vladanja cesarjevega. Jeseniška občina pa že ne bo nič ukrenila, ker nima župana in občinski odbor ne more delovati. »Ali pa veste, zakaj tovarna ne pusti izvoliti župana?« oglesi se drugi. »Jaz si mislim tako-le: Povsod obhajajo 60 letnico cesarjevo tako, da ustanavljajo dobrodelne zavode. Na Jesenicah je krvavo potrebna hiša za občinske reveže in kripeljne, ki so se v tovarni ponesrečili. Jeseničani bi jo radi zidali v proslavo cesarjeve 60 letnice, tovarna pa bi se rada izognila taki zgradbi, ker bi morala po davkih največ plačevati, pa ne pusti, da bi mogel občinski odbor, ki je zdaj proti nji v večini, kaj takega skleniti.« »Jaz pa mislim,« se oglasi tretji, »da tudi to vpliva, ker je naš ravnatelj Prus. Kdaj pa je še Prus z Avstrijo držal?« — »Bežita vidva«, zavpije četrti, »jaz vem, kako je. Saj ga poznate vsi, mi ni treba praviti njegovega imena. Vse to je samo njegovo osebno maščevanje. Rad bi bil dobil letos zlat križec, zdaj ga ne bo, ker ne more biti župan, pa tudi drugim ne privošči zlatega križca in zato nagaja, da nimamo župana in je v občini vse narobe, da bi saj nihče v jeseniški občini ne bil od cesarja odlikovan letos.« — »Kaj? Tako pa jaz ne pustim govoriti čez tovarno in ravnatelja in naše predstojnike,« zakriči naenkrat od sosedne mize mož, rdeč ko purman. »Nič ni res, kar govorite. Povem vam nekaj, kar bi moralo sicer ostati tajno, da boste vedeli, kakšno krivico delate s svojo sodbom, poslušajte! Ravno tisti, ki pravite, da nagaja, ker ni župan, je bil pri ravnatelju in je delal na to, da se bo še letos v spomin 60 letnice cesarjevega vladanja zidala sirotišnica za vdove in sirote tovarniških delavcev. Tovarna sama jo bo zidal za 200 tisoč kron na svoje stroške. Imenovala se bo pa »Franc Jožefova sirotišnica« in napis bo slovenski. In še nekaj. Letos bo tovarna vpeljala tudi zavarovanje zoper nezgode in penzijo povišala za polovico. Tako bo tovarna proslavila 60 letnico vladanja cesarjevega brez Jeseničanov.« — Vsi so vtihnili ob teh besedah, jaz pa sem hitro spil svoj vrček in — se zbudil iz spanja, ker vse to se mi je le sanjalo. Morda te sanje kaj pomenijo.

Sava. V sobotnem »Slovenu« članek med dnevnimi novicami o starostnem zavarovanju nam je dal veliko misliti. Vlada pripravlja načrt za najbolj zatirano ljudstvo. Ni Bog ve kaj, da bi ga z veseljem pozdravljali. Nekaj pa vendar je. Vidi se iz tega, da vendar misli vlada na ubogo delavstvo. Da je potreba enkrat tem ljudem nekaj preskrbeti za onemoglost in starost. Kaj pa naši kapitalisti? nas bodo gotovo na občnem zboru bratovske skladnice zadovoljili s poročilom: Jubilejno leto je, pri slavnostih si bodo visoke cilindre na glavo dali, da se bodo izpoznali izmed ljudstva. Tega gotovo ne bodo naredili, da bi ne privolili izpremembo pravil bratovske skladnice, ker to delo bode v spomin 60 letnega vladanja našega cesarja. Ker so toliko let nazaj zadrževali; gotovo sedaj ne bodo več. Popraviti se mora krivična izprememba pravil od leta 1892. V teh 15 letih se je premoženje povišalo do glavnice 600 tisoč kron. Vedeli so tisti, ki so pravila izpreminjali, da se bode denar množil. Pokojnina je pa manjša kot preje. Udje pred letom 1892. sprejeti dobe pokojnine, ako delajo 30 let, vsaj 26 kron na mesec, njih žene po njih smrti polovico. Po sedanjih pravilih sprejeti udje pa dobe 200 K na leto, čeprav delajo 50 let, njih žene pa 66 K na leto. Pri nas gremo le vedno na slabše. Pa zakaj? Ker delodajalec polovico plačuje, delavec pa polovico. Zaradi tega so pa pravila tako urejena, majhna pokojnina, mali mesečni doneski. Slab je vladni načrt, pa ima vsaj več razredov. Bolje bo iti proč od naših kapitalistov in pridružiti se k državnemu zavarovanju. Upamo, da bodo to leto vpoštevali delavski glas, in izpremenili pravila tako, kot jih delavci zahtevamo.

Sava. Finančna straža se pritožuje čez stanovanje. Mi načelno sicer nismo prijatelji teh gospodov, vendar pa s socialnega stališča moramo popolnoma priznati, da je njihova pritožba popolnoma opravičena. Saj finančna straža je gotovo državni urad in ta urad z napisom c. kr. finančna straža tiči v takem smetišč

„Naša moč“

izhaja vsak petek.
Cena na leto 3 krone.

Cene inseratom so:
za male 6stopne oglase: 6 vrstic 70 v.,
12 vrstic 130 v., 18 vrstic 180 v., 24
vrstic 220 v. 3stopne oglase računamo:
1 krat 9 v. petit vrsta, 2 krat 7 v. petit
vrsta, 3 krat 5 v. petit vrsta.

Uredništvo in upravnništvo

„Naše moči“

Kopitarjeve ulice šte. 2.

Tovarna
za stole

Franceta Švigeljna
na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
izdeluje 2805 26-2

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po
najnižjih cenah brez konkurence.

Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo za-
stoj in franko.

Delavke in delavci pozor!

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši
kakovosti

Josip Vidmar

v Ljubljani

Pred škofijo št. 19, — Stari trg št. 4.

Prešernove ulice št. 4.

Popravila točno in ceno.

Cene brez konkurence!

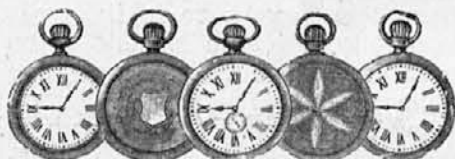
A. Lukić

Ljubljana, Pred škofijo 19.

priporoča svojo

veliko zalogo izgotov-
ljenih oblek za dame,
gospode, dečke in de-
klice po najnižji ceni.

Solidna postrežba!

Ustnov-
ljeno let
1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani Podružnica Resljeva cesta št. 2
prej g. Jos. Černe. prej g. Jos. Černe.

Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu

priporoča svojo bogato zalogo

zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih
ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in pristanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.

Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam
izredno veliko svojo zalogo furnitur.

Glavno zastopstvo za Kranjsko zaloga strun
za nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH

Edini zavod

za kemično čiščenje obleke ter za-
storjev, barvarija in likanje usnja